

This commemorative plaque honours the braveness of Veľká Lúka citizens, who did not hesitate to protect the pilot and two aircrew of the Fifteenth Airborne United States Air Force from being captured by German troops in 1944 – 1945.

Their story started on December 12, 1944, when a squadron of 459BG bombers took off from northern Italy. The designated targets were the oil refineries of Blechhammer – South and Moravská Ostrava. US air-force Liberator B-24J-1-FO “The Blushing Virgin” piloted by 1st Lt Keith M. Abbott with his ten-man crew was part of this flight. But before reaching the planned targets a fire broke out in one of the four engines, in quick succession all the other engines failed. The aircraft’s crew abandoned their stricken plane.

And now for the young lads, far away from their homes, they are starting to write a tough life chapter as they happen to land in Slovakia and with the hope of being helped by anti-fascist thinking citizens. Pilot Lt. Abbott, bomb-aimer Lt. McCoy and navigator Lt. Faulk all parachuted a few kilometres away from each other in the veľkolúcky district.

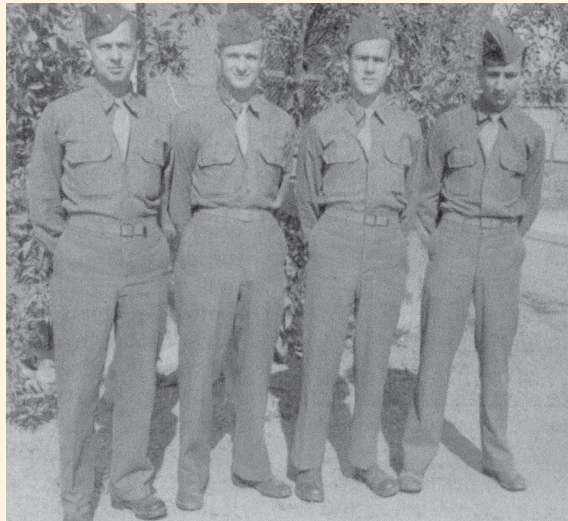
Luckily local anti-fascists Juraj Kujan and Ján Ottmar found them. Together with the help of a local resistance fighter Juraj Bohuš aid and shelter were found. Júlia Príbojová, who was a widow, allowed them to stay secretly in her Veľká Lúka house. For thirty-one days, constantly under the risk of betrayal and probable execution, they remained hidden in her house until January 15, 1945. Their fates turned out to be lucky thanks to the braveness of the Veľká Lúka citizens.

The three lucky aircrew survived World War II and were able to return back home thanks to the unwavering braveness of Júlia Príbojová and the citizens of Veľká Lúka. This act of bravery was awarded a “Decree of Appreciation” by US Supreme Commander Dwight D. Eisenhower on February 1, 1947.

They deserve to be honoured... Patří im čest...

Rodinný dom rodiny Príbojovej.
The family house of the Príboj family.

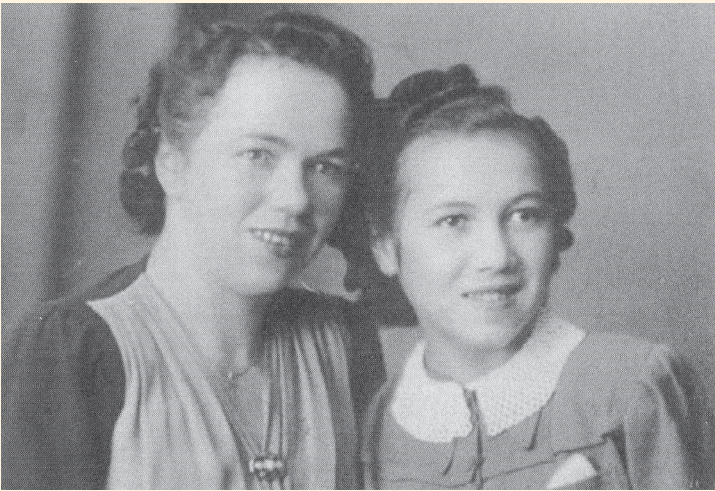
Štvorica letcov, ktorí boli zostrelení na Slovensku, avšak až do nalodenia sa nepoznali. Zľava: K. Faulk, K. Abbott a Ch. McCoy (všetci z posádky Abbotta) a Ed Burkhardt.

Four airmen who were shot down over Slovakia, but until boarding the ocean cruiser on the way home did not know each other. From left are standing K. Faulk, K. Abbott and Ch. McCoy (all crew of Lt. Abbott) and Ed Burkhardt.

„The Blushing Virgin“ – nápis na nose stroja, ktorý 12. decembra 1944 pilotoval Lt. Abbott na poslednej misii.

“The Blushing Virgin” – nose art of the B-24 piloted by Lt. Abbotts crew on last mission.

Júlia Príbojová a jej dcéra Božena v decembri roku 1944 prichýlili a po 30 dní ukrývali troch letcov z posádky Lt. Abbotta vo svojom dome v obci Veľká Lúka. V roku 1948 obe emigrovali do USA za pomoci všetkých troch letcov. Júlia skonala v Chicagu v roku 1957 a jej dcéra v Denveri v roku 2000.

Júlia Príbojová and her daughter Božena helped to hide for 30 days three US airmen in their house in December 1944. Lt. Abbotts crewmen, including pilot, were hidden in village Veľká Lúka. After the war in 1948 both ladies emigrated to USA with the assistance of all three airmen. Júlia died in Chicago in 1957 while her daughter in Denver in 2000.

Pilot Keith Abbott vo svojej kancelárii – kokpíte B-24. Za povšimnutie stoja označenia odlietaných misií pod kabínou. Pravdepodobne sa jedná o pôvodný stroj pridelený posádke Lt. Abbotta.

Pilot Keith Abbott in his office – cockpit of a B-24 bomber. Note the mission marks under the cockpit window. Most probably this is original plane assigned to Abbotts crew.

Pamätná tabuľa odhalená na počesť odvahy a statočnosti občanov Veľkej Lúky pri záchrane letcov, príslušníkov 15. leteckej armády USA pred nemeckým zajatím v rokoch 1944 – 1945.

Ich príbeh sa začal odohrávať 12. decembra 1944, kedy vzlietla formácia bombardérov 459BG na ciele rafinérie Blechhammer – Juh a Moravská Ostrava. V zostave letel aj liberátor B-24J-1-FO „The Blushing Virgin“ pilotovaný 1st. Lt Keith M. Abbottom s desaťčlennou posádkou. Krátko pred dosiahnutím operačného cieľa došlo k požiaru jedného motora a následnému vysadeniu ostatných motorov. Všetci členovia posádky opúšťajú palubu poškodeného stroja.

Začínajú sa naplňať osudy mladých chlapcov, ktorí sa ďaleko od svojich domovov postupne dostávali na Slovensko a nádejou na pomoc od protifašisticky zmýšľajúcich obyvateľov. Pilot Lt. Abbott, bombometčík Lt. McCoy a navigátor Lt. Faulk dopadli pár kilometrov od seba vo veľkolúckom chotári.

Mali šťastie na miestnych antifašistov Juraja Kujana a Jána Ottmara, ktorí ich našli a spolu s odbojárcom Jurajom Bohušom im poskytli pomoc a úkryt v dome vdovy Júlie Príbojovej. Tridsaťjeden dní tu žili s rizikom odhalenia traja americkí letci až do 15. januára 1945. Pre troch členov leteckej posádky liberátora B-24 bol osud šťastný.

Dočkali sa konca II. svetovej vojny a vrátili sa do svojich domovov aj vďaka statočnosti a odvahe Júlie Príbojovej a občanov Veľkej Lúky. Tento čin bol 1. februára 1947 ocenený ďakovným dekrétom od amerického vrchného veliteľa Dwight D. Eisenhowera.